

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

25 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 14 decembrie 2017, în privința inculpatului

*Mitrofan Artur XX, născut la
XX XXXX XXX, originar și locuitor al s. XXXXX, r-nul
XXXX, cetățean al R. Moldova, fără antecedente penale.*

*Termenul de examinare,
instanța de fond: 28.09.2017 – 27.10.2017,
instanța de apel: 14.11.2017 – 14.12.2017,
instanța de recurs: 03.03.2018 – 25.04.2018.*

Asupra recursului menționat, Colegiul penal

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Cahul din 27 octombrie 2017, cauza fiind judecată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Mitrofan Artur a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal la 120 ore muncă neremunerată în folosul comunității și în baza art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal la 120 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

De la inculpat s-au încasat cheltuielile de judecată, legate de efectuarea expertizelor judiciare, în sumă de 8057 lei.

Cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor pentru hârtia consumată a fost respinsă.

2. Instanța de fond a constatat că la 20 noiembrie 2016, orele 20.00-21.00, inculpatul Mitrofan A., aflându-se la domiciliul său din s. XXXXX, r-nul XXXX, fiind în stare de ebrietate, urmărind scopul intimidării pentru impunerea voinței și

controlului personal asupra unui membru al familiei, a comis violență în familie, manifestată fizic și verbal, prin exprimarea injuriilor cu voce ridicată în adresa concubinei Crudu N., pe motiv că ultima era în stare de ebrietate și a lăsat copiii în grija altei persoane, provocându-i o stare de tensiune și de suferință psihică. Totodată, i-a aplicat acesteia multiple lovituri cu pumnii în regiunea capului, cauzându-i leziuni corporale neînsemnate, sub formă de echimoze periorbitale, acțiuni care au dus la frică, umilire și înjosire.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate fapta incriminată și a acceptat probelor administrate în cadrul urmăririi penale, solicitând examinarea cauzei în procedură simplificată.

Totodată, potrivit raportului de expertiză judiciară (în comisie) nr. 249 din 25.08.2017, la Crudu N. s-au depistat leziuni corporale sub formă de echimoze periorbitale (fișa solicitării asistenței medicale de urgență nr. 11/2 din 22.11.2016); traumatism cranio-cerebral închis sub formă de contuzie cerebrală gravă, manifestată prin hematom subdural masiv (cca 80 ml.) cronic, fronto-temporo-parietal dreapta (fișa medicală a bolnavului staționar nr. 11260/971/739 IMSP SR Cahul). Echimozele nu condiționează dereglarea sănătății și, în baza acestui criteriu, se califică ca leziune neînsemnată. Trauma cranio-cerebrală închisă cu hematom subdural masiv (cca 80 ml.) prezintă pericol pentru viață și, în baza acestui criteriu, se califică ca vătămare gravă. Trauma cranio-cerebrală închisă, (manifestată prin hematom subdural fronto-temporo-parietal dreapta) și echimozele periorbitale au putut fi produse în rezultatul diferitor acțiuni traumatiche: loviturilor cu pumnii sau picioarele, lovire cu sau de obiect(e) dur(e), cum ar fi țeava de metal, etc., căderii cu accelerație din poziție statică pe un plan neuniform și lovire ulterioară cu capul de suprafața lui. Trauma cranio-cerebrală închisă (manifestată prin hematom subdural fronto-temporo-parietal dreapta), cât și echimozele periorbitale, au putut fi produse în rezultatul aplicării a nu mai puțin de două lovituri.

În baza probelor administrate, instanța a considerat ca fiind dovedită pe deplin vinovăția inculpatului și i-a încadrat acțiunile pe art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, ca violență în familie, adică acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei în privința altui membru al familiei, manifestată prin intimidare în scop de impunere a voinței și controlului personal asupra victimei.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune mai puțin gravă, că nu au fost stabilite circumstanțe atenuante, în calitate de circumstanță agravantă fiind reținută săvârșirea infracțiunii în stare de ebrietate, concluzionând ca fiind rațională aplicarea în privința lui a pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

În același timp, instanța a statuat că, conform prevederilor art. 229 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare.

Astfel, cheltuielile judiciare în sumă de 8057 lei, suportate la efectuarea expertizelor, urmează a fi încasate din contul inculpatului, iar cererea acuzării

privind încasarea sumei de 51,68 lei pentru hârtia consumată urmează a fi respinsă or, aceste cheltuieli nu cad sub incidența cheltuielilor judiciare prevăzute la art. 227 alin. (2) Cod de procedură penală.

3. Inculpatul a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă cererea privind încasarea de la el a cheltuielilor judiciare în sumă de 8057 lei.

Apelantul a invocat că potrivit art. 227 alin. (1) și (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal și se plătesc din sumele alocate de stat.

Prin urmare, în cazul dispunerii efectuării expertizei de către organul de urmărire penală, plățile necesare pentru efectuarea expertizei se achită din contul bugetului de stat.

Raporturile de expertiză medico-legală au fost ordonate de organul de urmărire penală, fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina acuzării.

Deci, cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției în săvârșirea infracțiunii imputate, prin numirea expertizelor medico-legale, reprezintă cheltuieli ce sunt achitate din bugetul statului.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 14 decembrie 2017, apelul a fost admis, casată integral sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

Mitrofan Artur a fost condamnat în baza art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, la 120 de ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Cererea acuzării privind încasarea cheltuielilor judiciare în mărime de 8057 lei și 51,68 lei a fost respinsă.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond just a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal și întemeiat l-a recunoscut pe acesta vinovat de săvârșirea infracțiunii imputate.

Însă, la adoptarea dispozitivului, inculpatul a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 201¹ alin. (1) lit. b) Cod penal de două ori, fiindu-i aplicată repetat și pedeapsa sub formă de 120 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Or, din prevederile art. 22 alin. (1) Cod de procedură penală rezultă că nimeni nu poate fi urmărit de organele de urmărire penală, judecat sau pedepsit de instanța judecătorească de mai multe ori pentru aceeași faptă.

În același timp, sentința instanței de fond nu a fost întocmită corect, și anume în descriptivul acesteia, în ultimul alineat al paginii 4 din sentință și primul alineat al paginii 5 se atestă lipsa relatării consecvente a circumstanțelor și a legăturii logice.

Totodată, instanța de fond eronat a dispus încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare suportate la efectuarea expertizelor judiciare în mărime de 8057 lei.

Conform art. 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, în cazurile când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, iar potrivit alin. (2), plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Respectiv, încasarea cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizei se face din contul mijloacelor bugetului de stat or, statul are sarcina de a dovedi vinovăția celor imputate în acțiunile inculpatului și aceste cheltuieli nu pot fi puse în seama ultimului.

Prin urmare, cererea acuzării privind încasarea cheltuielilor judiciare suportate la efectuarea expertizelor judiciare în mărime de 8057 lei, cât și a sumei de 51,68 lei pentru hârtia consumată, este neîntemeiată.

5. Procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a acestei decizii și menținerea sentinței în partea privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului.

Recurentul a indicat că potrivit art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile obligatorii se face din contul bugetului de stat la momentul dispunerii și efectuării lor, iar ulterior, la finisarea procesului penal, se solicită restituirea acestor cheltuieli statului, acestea fiind determinate de comiterea infracțiunilor de către inculpați. Astfel că, orice prejudiciu cauzat unei persoane fizice sau juridice, precum și statului, urmează a fi reparat.

Potrivit art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Cheltuielile pentru expertizele judiciare sunt suportate în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală.

Astfel, potrivit normei invocate, responsabil de achitarea acestor cheltuieli este condamnatul, iar în cazul când acesta din anumite motive nu este în stare să le achite, cheltuielile sunt trecute în contul statului.

Mai mult, în dispozitivul deciziei instanței de apel lipsește soluția referitor la cheltuielile judiciare, după cum prevede art. 385 alin. (1) pct. 14), 397 pct. 5) Cod de procedură penală în coroborare cu art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, iar simpla respingere a cererii procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare nu este o soluție procesuală, deplină și legală.

Or, instanța de apel nu a soluționat corect chestiunea legată de încasarea cheltuielilor judiciare.

În drept, recursul este fondat pe temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar al procurorului, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârii contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluția încasării cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, în cazurile când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, instanța de apel just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizei medico-legale a părții vătămate urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat.

Pe lângă aceasta, recursul ordinar, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare.

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanței de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în aspectul cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recurs au constituit deja obiect de examinare în instanța de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 4. – 5. din*

decizie), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția în latura cheltuielilor judiciare, și că recursul ordinar este unul vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Dumitru Calendari, împotriva deciziei Curții de Apel Cahul din 14 decembrie 2017, în privința inculpatului Mitrofan Artur XX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 23 mai 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco